

RE-FORMATIO

MED LYS VI KOMME, MED KORS VI GÅ,
VI VIL INGEN SJÆL BEDRAGE. (DDS 127,6)

3/1973

I DENNE SKØNNE SOMMERTID

AF PASTOR KNUD ANDERSEN, HELSINGØR

JEG sidder et sted i Nordsjællands forsommergrønne og frodige natur og ser gennem vinduet ned over den af nyudsprungne birke indrammede eng. Dansk forår og lysegrønt bøgeløv hører sammen, men birkens gyldne bladflimmer i maj giver næsten lyst til at køre nordpå og opleve endnu et forår.

Hestene på engen bruger flittigt deres hales pisk. Det bliver nok myggeår!

En fasankok skræpper op ovre mellem granerne, så det lyder som et minde om mælkeflasker i et gitterstativ. Der er vist ingen dyr, der siger som papmælk!

... og jorden dækker til sit støv med sommergrønne klæde ...

Hov – der vippede en skade gennem luften. Den altid frække, vagtsomme og ondskabsfulde. Det er ikke få fuglereder, som skaden efterlader på sin vej. De var lige kommet ud af æggene og lå og var næsten ikke andet end et stort gabende næb. De troede, det var mor, som kom med noget godt!

... og jorden dækker til sit støv ... Er der tale om camouflage? Ondskaben slører sig. Kampvogne – velsmurte, velholdte, velkonstruerede ødelæggelsesmaskiner – ved en skovkant under brogede sløringsnet og pyntet med bøgeløv!

Det er nok en temperamentssag, om naturens betragtning leder ens tanker til Gud eller djævelen. Den blå anemone fik Kaj Munk til at tænke på Skaberens godhed og storhed, men Grundtvig vidste, at "når skyggen er ligest" d. v. s. når det er allerdejlignst at være menneske, ja, da går der disse velkendte, vemodige trækninger gennem vore sind. Vi har haft mange selvmord i dette forår!

Hvad kom Paul Gerhardt til at tænke på under sin sommervandring i naturen? Jo, det er ham, som skrev Gak ud, min sjæl, betragt med flid.

Han tænkte ikke: "Vel, her er skønt at leve. Lad os bygge os en hytte og blive her i det evige forår!"

"Ak", tænkte han, "er der så stor en skønhed på den faldne jord for syndere at finde" – kan et syndigt menneske på en ond jord finde en sådan skønhed, venner, hvor må det blive dejligt i Himlen!

Og så sluttede salmedigteren i øvrigt sin vandretur med at lukke øjnene for at bede, og sådan fører en betragtning, en meditation, en iagttagelse ofte et tænksomt menneske i retning af en samtale med Gud:

"Gud, vi takker dig, fordi vi – omsluttet af denne verdens ondskab og gru – hver dag kan glæde os over, at dit skaberværk fornyes i os og omkring os, og vi beder om, at vi altid må være på vej mod den kommende verdens herlighed ved Jesus Kristus vor Herre, som med dig lever og regerer i Helligåndens enhed, Gud fra evighed og til evighed. Amen".

Kommentar

DE SKRIFTKLOGE ANKLAGER ATTER JESUS

AF PASTOR H. C. CHRISTENSEN, AGR

DER blev klart og tydeligt sagt fra, da man i fjernsynets Focus-udsendelse kunne se pastor Harald Søbye forsøge at give Guds velsignelse til et homofilt par. Noget sådant har ikke noget som helst med kristent ægteskab at gøre og kan derfor heller ikke finde sted i den kristne kirke.

Godt, at pastor Hakon Svane fik sagt med det samme, så enhver kunne forstå det, og sådan at man ikke stod tilbage med den flade fornemmelse, som en af vore biskoppers ord efterlod. Han burde af hensyn til den hjord, der er ham betroet – og ganske særligt af hensyn til de to kvinder og Søbye – have hævdet og fastholdt "den sunde lære, som Herren og hans apostle har efterladt os i de hellige skrifter". Således ville han have været "barmhjertig, at (han) ikke (så) gennem fingre med det onde" (cit. fra bispevielsesritualet).

Nu forsøgte biskoppen en oplagt lejlighed.

I folkettingen tog en af dettes "skriftkloge" anledning til at sige, at "der i evangelierne intet er, der kan fortolkes som afstandtagen fra homofile kærlighedsforhold". På linie hermed har flere – bl. a. præster – udtalt sig. De venter blot på at folkettingen skal give lov! Her fristes man næsten til at tage hatten af for Søbye. Han ikke bare tænker imod kirkens sunde lære – han handler også derefter. Det er da til at tage og føle på. De andre vil retfærdiggøre sig med folketingets stillingtagen. Her ligger deres problem!

Den ovenfor citerede udtalelse (af Else-Merete Ross) fik pastor Jørgen Glenthøj til i en "Randbemærkning" i Kristeligt Dagblad (14/4 73) at gøre opmærksom på Herrens og hans apostels ord om bl. a. homofile (Mark. 7, 21-23 og 1. Kor. 6, 9-11), hvorefter det klart fremgår, at også homofile forhold er et konkret udslag af synden, som mennesker alene frelses fra ved anger og bod, tro på Jesus Kristus.

Dette er nu faldet redaktør Martin Elmer for brystet. Han vil ikke finde sig i, at homofile i den hellige skrift nævnes sammen med bl. a. mordere. Derfor har han søgt om fri proces til at føre retssag mod Glenthøj for injurier! Han kalder de nævnte skriftsteder for udtalelser, som uoplyste mennesker for mere end 2000 år siden er fremkommet med!

Hverken Jesus eller Glenthøj har sat lighedstegn mellem homofili og mord – men begge dele er synd. Og det er nok den konstatering, man ikke bryder sig om. Men kirken kan ikke give sin velsignelse til noget, som dens Herre og hans apostel klart har betegnet som synd.

Provokeret til det, har Glenthøj fremført Herrens ord, og det har ingen, heller ikke folkettingen – selv om man før har "forsøgt" sig med loven om kvindelige præster og abortloven – nogen hjemmel til at ændre, og ingen domstol kan sætte det ud af kraft.

De skriftkloge anklager kirkens Herre – nu også for injurier. Men så er naturligvis også hans tjenere under anklage – de må jo holde sig til hans ord – d. v. s. ikke bare pastor Glenthøj, men bl. a. også den som skriver dette er hermed under anklage for injurier.

BANGKOK I FOCUS

AF PASTOR C. B. HANSEN, ÅLBORG

DET er i Bagindien, det foregår. For nogle år siden hvilede jeg mig en lørdag aften under prædikeforberedelsen ved at åbne for radioavisen og hørte da om badmintonmesterskaberne i Bagindien. I januar har Kirkernes Verdensråds store missionskonference også fundet sted i Bangkok. Dens tema var "Frelse idag".

En af de delegerede, lektor dr. theol. Anne Marie Aagaard, Århus har med vanlig dygtighed gjort rede for konferencen i Hasle sogns kirkeblad, introduceret af Niels Grymer. Af artiklen fremgår, at nu skal frelsen udvides, forbedres og gøres mere tidssvarende, sådan at den også kan tilfredsstille folk i den tredje verden. Dertil er jo kristenhedens tyngdepunkt ved at blive flyttet, for der har man større kirkegangsprocent og forholdsvis flere aktive kristne end i den første og anden verden. Derfor har man også krav på en anstændig frelse.

De forskellige verdenskirker kender næppe meget til Luthers lille katekismus, og selv i de lutherske lande er den efterhånden blevet en lukket bog for mange, indbefattet unge, progressive teologer. Men den findes aftrykt bag i vor salmebog, og der kan man så i forklaringen til den anden trosartikel læse, hvad den frelse man hidtil har måttet nøjes med, går ud på, og sammenligne den med den, der nu falbydes i Bangkok. Niels Grymer harcellerer over, at frelse skulle være "en åndelig sag, forbeholdt en inderkreds af specielt interesserede med særlige forbindelser i himlen" — hvad ondt der nu måtte være i alt det — og går så over til at præsentere den frelse, som "teologer, kunstnere, journalister og folk, der er engagerede i missionsarbejde" har fundet frem til. Over for en sådan ekspertice må selv himlen træde i baggrunden, hvad den tilsyneladende også har gjort, om man skal dømme efter resultatet:

"Frelse er fornyelse af livet — udfoldelse af sand menneskelighed i Guds fylde.

Frelse gælder både sjæl og krop, den enkelte og samfundet. Ligesom det onde nemlig virker både i det personlige liv og i de uretfærdige sociale strukturer, således forandrer Guds befriende kraft både personer og samfundsstrukturer. Vi må overvinde spaltningen i vor tænkning mellem sjæl og krop, person og samfund. Derfor ser vi kampen for økonomisk retfærdighed, politisk frihed og kulturel fornyelse som elementer i den totale befrielse af verden gennem Guds sendelse".

"Fornylse af livet" forklares ved "udfoldelse af sand menneskelighed i Guds fylde". Hvad det så er, får man ikke at vide. Det må da være den slags indholdsløs skønssnak, hvorom Efeserbrevet 5,6 siger: "Ingen bedrage eder med tomme ord! thi for disse ting kommer Guds vrede over genstridighedens børn". Frelsen omfatter også kulturel fornyelse. Når alle andre skal til at være kulturelle, er det kun rimeligt at Gud også går hen og bliver kulturel. Men de kristne i hvert fald må se at anskaffe sig nogen kultur nu, da det er fastslået, at frelsen ikke, som man hidtil har villet tro, mest skal være noget sjæleligt og personligt, men også bør omfatte kroppen, samfundet, det økonomiske og politiske.

At ville spalte tilværelsen i en sjælelig og en legemlig sfære påstås at være en speciel europæisk fejltagelse, som ikke deles af de asiatiske og de afrikanske mennesker. For dem er derimod sjæl og krop, det åndelige og det materielle en helhed. Derfor bør frelsen omfatte hele menneskelivet. Mon Jesus egentlig ikke burde have konsulteret Kirkernes Verdensråds missionskonference, før han tog stilling til Fristerens tilbud i ørkenen?

VAND PÅ MØLLEN

Allerede Voltaire kendte til teologer, der inddelte i flere afsnit ting, som ikke behøvede at indeles, beviste metodisk alt, hvad der var indlysende, og belærte folk om alt, hvad enhver vidste i forvejen. Men det er i så henseende blevet meget værre siden. Idag er teologi som sådan blevet uudholdelig og ulæselig. Alligevel havde det en vis interesse, da Grønbech, Johannes Pedersen og andre religionsforskere i sin tid — den gang da akademikere endnu kunne skrive et forståeligt Dansk — påviste, at folk i fremmede verdensdele og de primitive folk i vor egen kulturkreds ikke er eller var så tilbøjelige til at sætte skel mellem den sjæleligt-åndelige side af personligheden og dens materielle basis og ytringsformer, som man er det inden for den europæiske højkultur — og dens kirkesamfund. Men hvorfor gøre så stort nummer ud af disse trivialiteter? At begge dele betinger hinanden, har man vel aldrig under noget himmelstrøg været uvidende om. At psyke betyder både liv og sjæl ved man vel. "Hisset skal der atter klinge et Goddag på liv og sjæl". Personlig har jeg aldrig skænket det en tanke, om det er mit overstel, mit understel eller min inderdel eller yderdel, der skulle frelses.

Men man får sine mistanker: For den væmmelige, åndløse, geskæftige og behagelige nutidskirke er religionsforskernes pillevidenskabelighed omsider blevet vand på møllen. Over for en materialistisk tidsånd kan "kirken" nu score points ved at demonstrere, at den så sandelig også har forståelse for det materielles betydning.

Men er den tredje verdens antropologi og religionspsykologi virkelig så afrikansk og asiatisk, som de lærde mener, at den bør være, så at den ikke skulle kunne anskue frelse som en i første række åndelig og sjælelig sag? I de sidste 35 år kan jo den tredje verdens kristne være blevet grundigt manuduceret af vestlige teologer og missionærer i, hvor asiatiske og afrikanske de rettelig bør være. Med meget af Østens visdom kan det forholde sig som med kina-japanvarer, at der bagpå står Made in Germany.

Ganske opbyggeligt er det imidlertid, at efter Anne Marie Aagaards påvisning af, at den tredje verdens folk ikke kan nøjes med at se frelsen som noget, der kun har med det åndelige at gøre, kommer endelig en repræsentant for denne verden, en neger fra Kenya, selv til orde — og han siger ganske fornuftigt det stik modsatte: "Korset sætter en kritisk distance til selv den retfærdigste sag og minder os om, at vi umuligt kan oprette Guds rige på jorden. Ingen magtudøvelse, hvor retfærdig den end er, er identisk med Guds handle".

Målet for vor tro er og bliver sjælenes frelse (1. Petersbrev) uanset nationalitet og folkelig baggrund. Det gamle slogan: "Barmhjertighed mod sjælen er sjælen i al barmhjertighed" viser sig at være mere realistisk end al nymodens snobberi for det materielle. Der bør kæmpes for "frihed for sjæle men ikke for kroppe", hvis det ikke er svenske eller russiske tilstande, man stræber efter.

Dag for dag bliver det mere klart, at kun de, hvis borgerskab er i himlene, forstås at kæmpe for borgerlig frihed her på jorden. Uden for Kirken er der jo heller ingen frelse, hverken her eller hist. Frelse er virkelig, som Niels Grymer så smagfuldt formulerer det "en åndelig sag, forbeholdt en inderkreds af specielt interesserede med særlige forbindelser i himmelen". Lad os dog vedkende os denne

inderkreds. Det er den, der i trosbekendelsen kaldes den hellige almindelige Kirke.

På overfladen er udtalelsen fra Bangkok altså tomme ord og vrøvl. Visse kirkelige organisationer må åbenbart svømme i penge, når de kan betale rejsen for at delegere folk til at brygge noget sådant vās sammen. Men under ordene skimter man en tendens til at være de politiske selvstændighedsbevægelser i de oversøiske lande tilpas, og hvad værre er, muligheden for en sammenrodning af lov og evangelium. For de faste forventninger, der stilles til frelsen, af samfundsmæssig, økonomisk og kulturel art, gør noget, der lejlighedsvis kan være Åndens frugter, frugter af frelsens sjælelige frigørelse, til et lovens bud, til et krav, der også kan rettes mod andre end en selv og mod verden. Men evangeliet tillader altid og allevegne hver enkelt kun at stille kravene til sig selv.

Verden skal have lov til at være verden. Den er og bliver jo "forgjort i alle sinde, og tror der ej er stort hos Gud at vinde". End ikke nok så mange konferencer i Bagindien vil kunne bringe den på andre tanker. Den har nok i badminton og deslige.

HØJKIRKELIGHEDEN ~ KATHOLSK OG ØKUMENISK

VIRRING-KONVENTET 21. - 23. MAJ 1973

AF PASTOR OLAV FOG, BLÅHØJ

HVIS ordet "katholsk" betyder det altomfattende, "hele Guds fylde" (Ef. 3, 19), er Virring-konventet skrupkatholsk, for her lader Gud hele sin fylde strømme i rigelig mængde til os. Her sættes ikke på sektvis som i folkekirketeologien skranker for Guds rigdom. Her er ingen snæverhed, men sand rummelighed. Her spændes fra pietistisk pilgrimsgang og himmellængsel til jordnær livsbekræftelse, manifesteret i kulinarisk overdådighed. Her er der plads for karismatisk vækkelse såvel som for ortodoks lutherdom, for grundtvigsk skabelsestro og menighedssyn som for fundamentalistisk bibelsyn, for lovens strenghed som for evangeliets frihed. Der er ingen bevægelse i den danske folkekirke, der er så rummelig som den højkirkelige. Her er luft, her kan der åndes, her er plads for alt – undtagen for fornægtelsen og vantroen, undtagen evangelieforfalskning og afkortning af Guds rigdom.

Det betyder ikke, at højkirkeligheden er konturløs, vag og udflydende. Tværtimod. Der findes næppe heller nogen bevægelse inden for folkekirken, der er så markant

Virring Kirke

og kompromisløs, som den højkirkelige. Det er fordi det hele holdes på plads og bøjes ind mod centrum, Jesus Kristus, "ham, som giver alle al sin fylde" (Ef. 1, 23), ordet, der blev kød, den korsfæstede og opstandne Herre, der er til stede på kirkens alter i den hellige nadver, forvaltet af det af ham indstiftede embede, og hvorfra han nærer sit legeme, kirken. Hvor der er syn for det sakramentale, for embedet og for kirken, og hvor det får lov til at udfolde sig liturgisk, dér vil der også være sand rummelighed og sand catholicitet.

Det var denne Kristi fylde vi oplevede noget af i konventets rige liturgiske liv. I tidebønnerne i Virring kirke bad vi med bibelens ord som vor Herre Jesus selv har gjort det. De bibelske salmer sunget på gregorianske melodier er en rigdom, som man kunne ønske hele det danske kirkefolk ville genopdage. Af de to messer må vel nok højmesse i Essenbæk kirke tirsdag morgen betegnes som højdepunktet. Her fik Kristi fylde sin fulde liturgiske udfoldelse: celebrant, diakon, subdiakon, ceremonimester, røgelsesbærer og prædikant, iført hver deres fulde skrud, celebrerede for Herrens alter og for menigheden den hellige messe efter kirkens gamle ritus. Ikke engang røgelsen manglede, denne liflige vellugt for Herren ved Kristus, som så mangen ærkeprotestant opfatter som kætteri frem for alt – i modsætning til fornægtelsen af Herrens legemlige opstandelse.

En skarp kontrast til kirkens catholicitet og rummelighed oplevede vi på konventet, hvor to af brødre netop i de dage blev angrebet i pressen. Hvor Kristi fylde træder frem i verden, vil den altid blive mødt med snæverhed og forfølgelse. Knud Christensen lod sine konfirmander i Frederikssund gå i procession på gaden med

korset i spidsen. Men det må man ikke i Danmark! Demonstrationstog har jo ellers pressens bevågenhed, men når korset er med – ave crux, spes unica – begynder forargelsen. Og Jørgen Glenthøj blev truet med injurieproces, fordi han lod skriftens ord gælde i spørgsmålet om homofile. Det lutherske "sola scriptura" har åbenbart kun sin gyldighed, så længe det er i overensstemmelse med folkeviljen.

Katholicitet og økumeni har noget med hinanden at gøre. At kirken er katolsk, altomfattende, betyder ikke blot, at den omfatter "hele Guds fylde", men også at den omfatter hele "oikumene" – den beboede jord, at den er den universelle kirke. Der er derfor ikke noget at sige til, at det økumeniske fyldte en hel del af programmet i Virring. Også her er højkirkeligheden rummelig uden at havne i relativisme og udglidning fra vort lutherske ståsted.

HVAD VIL VI MED KIRKEN ENHED?

Pastor Peter Noeske fra Berlin gjorde rede for den historiske udvikling af "Bund für evangelisch-katholische Wiedervereinigung" og det tilsvarende svenske "Förbundet för Kristen Enhed" og fremlagde en økumenisk model for katolsk (ikke romersk) indordning af det evangeliske embede som økumenisk opgave. Pastor Noeskes foredrag rummede så store perspektiver, at det var vanskeligt på stående fod at tage stilling til hans økumeniske models anvendelighed i Danmark, hvorfor den da også blev modtaget med megen reservation. Samme reservation blev også pater Jong, Ringsted, til del, da han fremlagde en anden økumenisk model gående ud på, at den romerske kirke i Danmark bliver luthersk, da man ikke uden videre kan springe 400 års kirkehistorie med Kingo, Brorson, Grundtvig, Kierkegaard og Beck over, og at folkekirken anerkender paven. For både Noeske og Jong gjaldt det, at alle økumeniske opgaver foregår legalt og i fuldt dagslys med information af biskopperne, så der ikke bliver tale om sektarbejde. "Man bør støtte autoriteterne, for at de kan blive kanoniske autoriteter" (Noeske).

Sigurd Mejndor sluttede konventet med sit foredrag: "Hvad vil vi med Kirkens enhed?" "Det er ikke ønskeligt, at der skal være uniformitet, men der er enhed i Kristus, for at verden må tro", sagde Mejndor og påpegede dermed sammenhængen mellem mission og økumeni. Vi højkirkelige må være med og præge debatten med vort sakramentale syn og vort embedssyn. Men vi når ikke til kirkelig enhed ved diskussioner og dialoger, men ved Åndens arbejde. Kirkens enhed er Åndens enhed. Kristus beder med os, hans blod binder os sammen. Glæden, når vi kommer i de saliges rige, skal finde udtryk allerede her i messens fest og glæde. Mejndor sluttede med to illustrationer til denne glæde: dansefrisen i Ørslev kirke og Martin A. Hansens "Agerhønen" – et håbets festmåltid – eukaristien.

Kühls indledning til forhandling over emnet: "Ægteskabsvægring – pastoralt set" vil blive bragt i Re-formatio, men hans festlige og inspirerende måde at tale på med de mange improvisationer vil nu nok være et privilegium forbeholdt os, der hørte ham.

En stor del af tirsdagen gik med generalkapitlet, hvor vi fastlagde næste års Virring-konvent og kirkedage samt meget andet. Her skal blot nævnes, at vi påtænker at arrangere en bibel-camping til næste sommer.

I 15 år har Virring-konventet nu fået lov at stå vagt i Danmark om den lutherske kirkes sande katholicitet. Konventet er et samlingssted for den danske højkirkelighed og kredsen omkring Re-formatio. Som sådan har det ikke været uden indflydelse i den danske kirke, og dets betydning i fremtiden for kirkelig fornyelse i Danmark vil ikke blive ringere. I de 15 år, der er gået, er der sket en modning og en lutring. Megen middelalderromantik og sværmen for romerske unoder er forsvundet. Vi har fundet vore egne ben, samlet om det centrale. Det lover godt for fremtiden.

TALE VED PRÆSTEDEMONSTRATIONEN

Christiansborg Slotsplads, torsdag d. 24. 5. 1973 kl. ca. 14.15

AF PASTOR LIC. THEOL. JØRGEN GLENTHØJ, BORUM

VORT fremmøde her i dag og den måde, vi møder frem på, skal tilkendegive, at det drejer sig om en sag, der hæver sig op over alle partipolitiske, kirkelige og folkelige skel!

Vi kræver den nu vedtagne lov om "fri abort" sendt til folkeafstemning! Vi opfordrer til modstand mod den lov, der krænker de fundamentale kristne og demokratiske principper: retsbeskyttelse af den svage.

Denne lov gælder ikke for kristne! Den gælder heller ikke for de samvittigheder, som respekterer menneskerettighederne!

Denne lov tilkender mennesker en ret over det ufødte foster, som ikke tilkommer noget menneske.

Danmark har ved sin underskrift under flere menneskerettighedserklæringer og menneskerettighedskonventioner skrevet under på, at det er barnets ret at være under retsbeskyttelse såvel før som efter fødslen.

Men denne lov ophæver på vilkårlig måde retsbeskyttelsen i fosterets første tre måneder og begrænser retsbeskyttelsen lige så vilkårligt i resten af fosterets liv indtil fødslen.

Denne lov lovfæster den stærkeres ret over den svage ved livets begyndelse, og ingen ved, hvornår og i hvilken rækkevidde den stærkeres ret over den svage vil blive tolereret ved livets afslutning, så euthanasi, d. v. s. medlidenhedsdrab, døds-hjælp o. lign. får indpas.

Denne lov er tilsyneladende et lille skridt for folketingsret, men det er et stort og uhyggeligt skridt for det danske folk.

Men det er ikke et uigenkaldeligt skridt, hverken at vedtage en lov om "helt fri abort" eller at vedtage en lov om "næsten fri abort"!

Denne lov tilspidser en allerede igangværende kulturkamp. Læger og sygeplejersker, som ikke uden videre stiller sig til rådighed for denne lov, skal ikke regne med at få ledende poster, som deres dygtighed ellers måtte kvalificere dem til. Og det vil gå ligeledes på andre områder, f. eks. skolens.

Denne kulturkamp vil indbringe mange nederlag og ydmygelser. Den første ydmygelse er den, at vi må bede om hjælp hos nogle af dem, som åbnede sluserne for de destruktive kræfter. Vi krymper os derved, men det får ikke hjælp. Vi helmer ikke, før det ufødte og den svage atter er fuldt og helt retsbeskyttet.

Her hører jeg imidlertid et kor af forpinte stemmer, som denne lov ikke ænser: Hvad med os, som har ladet os friste, overtale eller presse til fosterdrab? Fordømmer I os? Vi svarer: Her gælder Jesu ord: "Heller ikke jeg fordømmer dig. Gå bort, men synd ikke mere" (Johs. 8, 11).

DEN TOMME SKAL

AF PASTOR POUL ULSDAL, HEMMET

KONFIRMATIONEN:

EN af anledningerne til denne artikel er to såkaldte konfirmationsgudstjenester, der fornylig blev transmitteret i radio og fjernsyn. — Alle kirkegængere er sikkert bekendt med, at vi i Folkekirken har to former for konfirmation: den ene med tilspørgsel til konfirmanderne om at sige ja til forsagelsen og troen (og eventuelt et tredje "ja" som et løfte om at blive i den kristne tro) — og den nyere form uden tilspørgsel, med konfirmationsvelsignelse alene (eventuelt med håndslag).

Da denne nye form for konfirmation blev indført, var motiverne sikkert de bedste. Børnene var for unge til at aflægge sådanne løfter, mente man. Sammen med dette motiv hørte også et mere moralistisk, præget især af de store byers forhold, hvor festen kunne ende som et regulært drikkegilde. Jeg vil tro, at den nye form efterhånden blev brugt ved over 90% af konfirmationerne, indtil det begyndte at gå den anden vej. En dag stod det klart for mange af os, der fra de første præsteår som en selvfølge havde overtaget den nye form, at den gamle form alligevel var den eneste, der gav konfirmationen sin klare mening og sit reelle indhold. Hvor har man dog vævet frem og tilbage over ordet "konfirmation", der betød bekræftelse af dåben, men hvor det altså ikke var børnene, der nu skulle bekræfte den dåbspagt, de af gode grunde ikke selv kunne sige ja til, da de blev døbt. Nej, det var sandelig Gud, der skulle bekræfte — sige ja; ofte blev det næsten til, at det var Gud, der skulle konfirmeres! Især præster med visse pietistiske tilbøjeligheder kunne dog alligevel ikke lade være med at smugle lidt bekræftelse "den anden vej" ind, idet de lod børnene sige forsagelsen og troen i kor, så man egentlig skulle tro, at de lige så godt kunne bruge den gamle form.

I de par slægtled, der er gået med denne væven frem og tilbage om, hvem der skulle konfirmere — eller konfirmeres — var det pudsigt at opleve, at det brede folk og ofte børnene selv egentlig stadig regnede med den gamle, normale form for konfirmation. Sådan lød det ofte i bordtalerne bagefter og i et af versene i "den udelte sang" — og sådan lød det mere eller mindre direkte i de salmer, der brugtes i kirken ved den lejlighed. Når man ofte holdt konfirmation første søndag efter påske med 2. tekstrækkes evangelium, hvor Jesus "tilspørger" Peter tre gange, var selve Bibelens ord egentlig også temmelig forstyrrende for dem, der går imod, at børnene skal sige ja.

Jeg vil gerne gentage min overbevisning om, at mange præstebrødre har været i god tro ved overtagelsen af den nye ordning; men jeg er alligevel fuldkommen sikker på, at hermed begyndte en udhulning af konfirmationens begreb; handlingen begyndte at miste sin klare mening. — På en række åndelige områder er det virkelig muligt "at køre på frihjul" temmelig længe; men en dag er det slut — så er kærnen, sagen væk, og så må tomheden fyldes med noget andet!

Det var dette, jeg havde en fornemmelse af, var ved at ske ved de to nævnte konfirmationer i foråret. Jeg har kun et referat af den første; det gik ud på, at der faktisk ikke var nogen konfirmation tilbage — knap nogen kristendom! Om forkyndel-

sen ved den anden konfirmation ved jeg intet, så grundlaget for at bruge disse to konfirmationer som udgangspunkt kan forekomme noget spinkelt. Men een ting ved jeg, at de var fælles om: ifølge radioprogrammet kunne man se, at der overhovedet ingen konfirmations salmer blev benyttet ved de to lejligheder. Den ene gang sang man bl. a. ordinationssalmen: "I dag på apostolisk vis..."! Jeg er overbevist om, at dette træk er afslørende. En dag taler kirkens salmer for stærkt imod den prædiken og den handling, som præsten står for, og så må salmerne ryge ud. Modsigelsen er blevet for stor, og da præsten ikke selv bryder sig om at blive modsagt, så lukker han munden på sin modstander — i dette tilfælde kirkens salmebog, i andre tilfælde ritualbogen og Bibelen!

DÅBEN:

Er dette først gået op for en, kan man se, at det just er det samme, der er ved at ske med hensyn til næsten alt i kirkens tro og handlinger i disse år. — Det må sikkert kun være et tidsspørgsmål, hvor længe kirkens dåbssalmer kan bruges! At baptister ikke kan bruge dem, er jo klart; men en række af disse salmer vil heller ikke kunne bruges af præster med den folkekirkelige ideologi, hvor dåben enten gøres til ren magi eller alene til forkyndelse. Nu ved jeg af gode grunde ikke, i hvilken grad disse dåbssalmer er røget ud, som jeg tilfældigt opdagede salmevalget ved disse to konfirmationer. Men vi ved alle, hvordan moderne, såkaldte "grundtvigianere" offentlig kan foreslå tilspørgslen ved dåben afskaffet, som den er blevet det ved konfirmationen; måske er der en sammenhæng her.... Dette vil betyde, at et udtryk som "dåbspagten" bliver meningsløst for mennesker; at gå ind under en pagt vil da betyde at sige ja til dens vilkår, og det er bl. a. det, som trosbekendelsen ved dåben betyder. Nu er dåben ved at blive blot en forkyndelse af, at man er Guds barn uden betingelser "for altid", som jeg engang hørte en kvindelig præst skrive det ud i kirken. Mon så ikke en dag også selve dåbs-handlingen vil forekomme meningsløs? Hvorfor alle disse forældede ceremonier, når det samme kan siges på prædikestolen eller i kirkebladet? Det er ejendommeligt, at for dem, hvem den folkekirkelige dåb er blevet alt, er der kun et meget lille skridt til, at den er intet! Den må da lige så godt kunne undværes, for alle mennesker er jo blot som skabninger Guds børn; dette kan man af og til læse i avis-prædikener. Jo, der er ingen tvivl om det, at for folkekirkens modernister må også kirkens dåbssalmer være ved at blive usyngelige.

NADVEREN:

Helt tilsvarende må det gælde, når vi vender os til alterets sakramente. — I dag snakkes der i visse, næsten officielle kredse evindeligt om det kedsommelige alterbrød (eller pap) og "den sjat vin", der nydes. Det skal endelig være "rigtigt brød", hvor vinen derimod gerne må være saftevand! Der snakkes så meget om "det konkrete måltid", som nadveren bør være. Men der tales aldrig i disse kredse om kirkens gamle tro på det "konkrete" i denne nadver, f. eks. om den "konkretisering", der i 1500-tallet skabte vor egen evangelisk-lutherske kirkeafdeling i modsætning til de reformerte — den, der ligger i det lille ord "er": Dette er mit legeme — dette er mit blod. Typisk nok er det efter kirkeministeriets betænkning om revision af højmessens blevet tilladt at undlade dette "konkrete" ved uddelingen af nadveren.

Jamen, begyndte alt dette ikke med pæne, efter deres egen mening endda bibeltro missionske præster, der ved konventer helt frimodigt bekendte, at på det punkt var de nok "lidt reformerte"; men det gjorde da ikke noget, for nadveren betød virkeligt så meget for dem.... Med et smil kunne man bekende det, som for et par århundreder siden helt konkret ville betyde afskedigelse! Og vi andre tænkte måske:

"Nå, det gør vel heller ikke så meget; han er da ellers en god præst, og hovedsagen er da, at nadveren bruges...."

Men vi tænkte nok fuldkommen forkert, for man kan ikke blive stående der evindeligt; en dag får det konsekvenser, som den moderne form for konfirmation en dag får konsekvenser; "udhulningen" er i gang. Når det konkrete Jesu legeme og blod efterhånden forsvinder, må man søge efter en ny konkretisering, og så slæber man bjerge af franskbrød ind til de indlagte spejdere og søndagsskolebørn – som om det skulle hjælpe; tørt franskbrød uden ost eller marmelade er selvfølgelig lige så fremmed for ungerne som kirkens oblater. Hvorfor ikke give dem slikpinde og rød sodavand; det ved de da, hvad er! Præsten, der "celebrerede" ved en sådan gudstjeneste i fjernsynet sidste år (eller afviklede den, som jeg engang så det udtrykt i et avisreferat), var jo blevet landskendt med sin bekendelse af, at for ham var denne konkretisering ikke nok. I hans hjem holdt man ifølge B. T. "husnadver" med påfølgende "agape" med rødvin og 12 slags oste – eller var det hos ham, man fik grillsteget kyllinger? Jeg glemmer i hvert fald aldrig synet af det vældige batteri af flasker, der blev båret ind. Dette skulle vist forestille en bibelsk, apostolisk nadver.... Man har jo efterhånden stor øvelse i at se bort fra "denne her Paulus", så man ikke generes af hans alvorlige ord i 1. Kor. kap. 11.

Nej, det er tomheden, der skal fyldes op, den tomhed, der skyldes, at den bibelske kerne, den bibelske substans er forsvundet – det, der begyndte så tilsyneladende uskyldigt med det frimodige: "Ja, jeg er nok lidt reformert på det punkt...." Det er sandelig ikke tilfældigt, at mange af de samme præster, der går ind for den slags, også er rasende optaget af at få lavet nye salmer. Som i de ovennævnte tilfælde må det i længden også være utåleligt at bære den modsigelse, som kirkens nadversalmer er. Kirkegængerne kan jo høre, at den hellige kirke taler anderledes end deres præst – derfor ud med disse gammeldags salmer! Igen ved jeg af gode grunde ikke meget om, hvilke salmer præster efterhånden bruger her; eet sted ved jeg dog, at man i årevis har sunget nr. 354, "Guds ord blev aldrig bundet" som nadversalme!

BRUDEVIELSEN:

Her er et eksempel mere på det samme fænomen: at kærnen, substansen, Bibelens og kirkens lære pilles ud og erstattes med moderne menneskelige ideer. Ved denne handling er vore salmer ganske vist så lidt markante, så de nok holder en tid endnu, selv om der jo må blive problemer med de homofile "vielse". – Måske turde jeg vove den påstand, at også her som på de to tidligere nævnte områder begyndte udhulningen tilsyneladende uskyldigt og ufarligt. Da vi fik et nyt vielsesritual i 1912, kunne de pæne, victorianske bisper, der lavede dette ritual, ikke rigtig tage ordene, der i århundreder havde stået i takkekollekten: "det hellige ægteskab". Hvordan kunne sådan noget kødeligt noget, man kunne få børn af, være helligt? Og så afskaffede de ordet "hellig" i den forbindelse – i dag tør man næsten kalde det en profetisk handling, når man tænker på, hvor sekulariseret ægteskabet er blevet.

De senere år har set en række præstelige forslag om at ændre ritualet ved at afskaffe løftet: "til døden skiller jer ad". Her er det modsigelsen fra kirkens tro, der er ved at blive uudholdelig for de præster, der ved at vie fraskilte godkender polygamiet i dets moderne form. Der er kun en Spies, der til folkets misundelse i disse økonomisk vanskelige tider har råd til flere "koner" på een gang! Andre småfolk må nøjes med det sådan "hen ad vejen".... Men i stedet for at præsten så skulle omvende sig til kirkens tro, lader han "kirken omvende sig til verden", som et theologisk modeudtryk så typisk siger det – så skal ritualet laves om, så det passer til tidens moral.

SELVE KIRKEN:

Det har længe været kendt, at de fleste af vor tids grundtvigianere ikke mere kan synge Grundtvigs kirkosalmer, fordi de lærer anderledes om den hellige kirke, end man gør det fra den side i dag. Derfor bliver det Aastrups vranglære, der synges om igen og igen.

Men her vil jeg pege på noget helt andet; jeg tænker på en udsendelse i "Kirke-ligt Spektrum" i foråret. Foruden mange andre mærkværdige ting var der et langt indslag fra Helligkorskirkens menighedssal i København, hvor en kreds var samlet for at diskutere, hvordan man skulle kunne lave en ny "folkets kirke". Ræsonementet var egentlig ret logisk, at når disse store kirker i hovedstaden blev brugt af relativt få – altså af den lille kreds, der delte kirkens tro, så burde det store flertal i Folkekirken kunne erobre "kirken" fra de troende f. eks. ved det kommende menighedsrådsvalg. Det, man nu drøftede, var, hvad man skulle gøre ved denne erobrede kirke! Hovedmændene i aktionen var forfatteren Ebbe Kløvedal Reich samt en kapellan ved denne kirke; de var dus og på fornavn med hinanden. Der blev vævet frem og tilbage, snakket og snakket uden hoved og hale.

Ebbe Reich virkede på en måde mest sympatisk; her var da et menneske, der var på vej mod troen; visse religiøse dimensioner har som bekendt åbnet sig for ham. – Kapellanten havde man derimod ondt af; han virkede bare nervøs og forvirret. Han har sikkert oprindeligt haft den bedste vilje og gode motiver; når man har mødt ham i forskellige sammenhænge, var det i hvert fald klart, at han ikke kunne nøjes med på god folkekirkelig vis "at slå mave" i den bedste af alle kirker, som slagordet lød blot for 5-10 år siden.

Der var en ung præst mere, der deltog i dette møde. Han havde man kunnet møde to gange tidligere i vinter i fjernsynet, fordi han havde vakt opsigt ved at forlade sin præstegerning og smække med døren, da han gik. I sit kirkeblad havde han vist opfordret sine sognebørn til at melde sig ud af Folkekirken, når de ikke ville gå i kirke. Det har vi andre også været fristet til at gøre nogle gange; men vi har i stedet valgt den gamle bibelske vej og sagt, at de skulle omvende sig; vi har ikke valgt den folkekirkelige ideologis udvej: at de selvfølgelig hører med til den kristne menighed alligevel – blot fordi de er døbt og betaler kirkeskat.

Her mødte man en sympatisk ung præst, der heller ikke kunne slå sig til ro i den folkekirkelige illusion; men som desværre samtidig var vildledt af Folkekirkens gængse vranglære. Af hans udtalelser forstod man, at han havde lært, at han "kun skulle forkynde evangeliet". Hans problem var, at den lille flok, der kom i kirken (vel nogle oversete missionsfolk) kendte det i forvejen, og alle de andre, der netop skulle høre dette glade evangelium, mærkeligt nok ikke interesserede sig derfor! Det var dette typiske, næsten banale dilemma, som præsten ikke mere kunne bære. Hertil er i hvert fald at bemærke, at vi ifølge Bibel og bekendelse netop ikke "bare skal forkynde evangeliet". Her var loven tømt ud af det kristne budskab; vidste han, at vi skal forkynde både lov og evangelium, ville han aldrig blive arbejdsløs. Eller vidste han, at gudstjenesten – og det vil først og fremmest sige messen – er Guds-folkets frembærelse af dets lovsange, dets bekendelse og dets forbønner for verden, ville søndagens handling i Herrens hus aldrig savne mening, selv om deltagerne var nok så få. Det samme ville være tilfældet, hvis han kendte den virkelighed, som gudstjenestens rige fællesskab er, som det er udtrykt i præfationernes overgang til Sanctus: "... med hele din menighed på jorden og i Himlen, i kor med alle engle synger vi din herligheds lovsang: Hellig, hellig, hellig...." Men alt dette har de magthavende teologer hos os jo tømt ud af gudstjenesten; ikke underligt, at unge præster har svært ved at bære tomheden længere!

Det var endnu mere smerteligt at se den unge præst som aktiv deltager i forhandlingen om indretningen af den nye "folkets kirke". Her var han jo blot narret ind i

en ny illusion; det er den slags man kan blive ateist af! – Den store oplevelse i det lange, kedsommelige indslag i "Kirkeligt Spektrum" den aften, hvor der snakkes og vrøvledes ud over alle grænser, var da en ung pige sagde noget i denne retning: "Jeg synes slet ikke, der er plads til Jesus i alt dette her!" Svaret var noget med: "Nå, jo....", og så fortsatte man øjeblikkelig tågesnakken om "folkets kirke". Man ville ikke forstyrres af dette navn, Jesus! At kirken er HERRENS – det, som ordet "kirke" nærmest betyder – det er blot et forstyrrende element; det vil man ikke standses af. Spørge om, hvad Bibelen lærer om kirken – endnu mindre spørge om, hvad "denne her Paulus" siger derom, det vil man ikke standses af....

Det må vel nok kaldes tomhed; her synes kun en skal tilbage. – Jeg er overbevist om, at dette billede med denne tomme skal vil kunne dække en meget lang række forfaldsfænomener i Folkekirken. Det er egentlig en mærkelig fase, den højkirkelige bevægelse i dette land og vist mange andre steder er kommet ind i. Evindeligt er vi blevet beskyldt for kun at være optaget af "formerne", altså "skallen". Sandheden var snarere, at vi var optaget af, at kærnen ikke kunne undvære de former, den skal, der bedst svarer til indholdet og bedst kan bevare indholdet. Dette arbejde fortsætter højkirkelige præster stadig ufortrødent med, både i deres egne sogne og på landsplan. Men samtidig står de fleste af os i dag helhjertet på den front i kirken, der fører en hård kamp for at redde den kærne, der i disse år så stærkt er i gang med at ødelægges. Det er en mærkelig ironi, at i dag kan man blive offentlig hyldet, netop fordi man er så optaget af "formerne" – så de passer til det nye indhold, den nye kærne. Når kærnen, kirkens tro efterhånden forandres, ender det med, at også skallen, "formerne" må ændres. – Jo, selv i galskab er der en vis mening og sammenhæng!

MENIGHEDSFAKULTETET

AF PASTOR HANS OLAV OKKELS, HERNING

HVORFOR skal vi have et menighedsfakultet? – Fordi theologien, som i gamle dage var videnskabernes dronning, nu ofte arter sig som de andre videnskaber kun alt for villige slavinde, hvorved theologien opløses som theologi = Gudserkendelse.

Som dronning kunne theologien i Middelalderen og i Ortodoksiens tid bruge de andre videnskaber f. ex. filosofien og historien i sin tjeneste. I dag er der en stærk tendens til at lade historiefilosofien foreskrive theologien dens resultater. Jeg tæn-

ker hermed på, at man på forhånd benægter begrebet profetisk forudsigelse, så man, hvor sådant forekommer, alene af den grund daterer skriftet ud fra princippet "vaticinia ex eventu" (forudsigelse, der er udformet, efter at begivenheden har fundet sted). Ligeledes er der en stærk tendens til på forhånd at afvise underet som en mulighed.

Disse tendenser er ikke blot et angreb på fromheden, men også på den videnskabelige frihed til at undre sig. Snusfornuft og vantro bliver til et princip. Denne udvikling vil på længere sigt også forringe theologernes kundskaber, hvad det rent faglige angår, så f. ex. studiet af Bibelens grundprog trænges tilbage. I Uppsala kan man f. ex. nøjes med at læse Markusevangeliet, Efeserbrevet, Filipperbrevet og 1. Thessalonikerbrev på græsk, mens man tidligere læste hele Ny Testamente på græsk.

På grund af disse og lignende forhold dannes der i disse år et menighedsfakultet i Danmark. Selve navnet viser en sammenhæng mellemologi og kirke, som er en saglig sammenhæng, idet de begge har Guds åbenbaring som forudsætning. – En kirke, som ikke vil lytte til Guds Ord, men vil klare sig ved egen fromhed, havner i åndeligt hovmod. Og en theologisk forskning, der ikke bliver til under bøn om Helligåndens vejledning ud fra Kirkens bekendelse, havner i kødeligt hovmod. Theologien skal hjælpe Kirken til at lytte, og Kirken skal minde theologien om, at Bibelen og dermed Bibelforskningen har Bekendelsen som forudsætning (Matth. 16, 16 f).

Uden oprettelsen af et menighedsfakultet vilologi og Kirke i den nuværende situation let gå hver sin vej, så theologien kommer i foragt i Kirken til fordel for statsprotestantisme og en theologiforagende vækkelse i kamp mod teologer, der er fremmede for Kirkens inderste væsen.

Den nære forbindelse mellemologi og Kirke kan dog også tages forfængeligt, hvilket ofte sker i ikke-lutherske sammenhænge, hvor Kirken kan dominere theologien ud fra tanker om den genfødte fornufts ufejlbarhed. Derfor vil det danske menighedsfakultet ikke binde sig til en kirkeledelse, ej heller til en kirkelig organisation, men til Bibel og Bekendelse som sit theologiske udgangspunkt.

Endnu er menighedsfakultetet kun i sin vorden, da vi savner de fornødne doctores theologiae, men siden efteråret 1972 er en gruppe studenter i Århus blevet undervist af sammenslutningen, selvom de må aflægge prøverne ved universitetet. For tiden gennemgår lic. theol. J. Glenthøj Peters 1. brev, mens sognepræst H. Wagner gennemgår Thessalonikerbrevene. Til efteråret vil cand. theol. Kaj Kjær Hansen gennemgå Markusevangeliet, ligesom undertegnede sidste efterår gennemgik Confessio Augustana samt udvalgte afsnit af Apologien til samme. Der er ligeledes ved at blive opbygget et bibliotek, og et hus i universitetets nærhed er købt under forudsætning af myndighedernes godkendelse af dets anvendelse til undervisning.

Menighedsfakultetet ledes af en bestyrelse på ni medlemmer valgt for tre år af et selvsupplerende repræsentantskab på 35-45 medlemmer. I det daglige arbejde over det af de 30-40 tilsluttede studenter valgte råd en aktiv og gavnlige indsats. Og det skyldes for en stor del studenternes initiativ, at vi er nået så langt, som tilfældet er.

Bestyrelsens første formand var pastor Asger Højlund, der prøvede at samle både "fundamentalister" og "ikke-fundamentalister", men dog skrifttro om sagen. Efter Højlunds død har pastor Harboe Pedersen, Uge, gjort et utrætteligt arbejde for at holde sammen på de ca. 2000 tilsluttede og få bestyrelsen reorganiseret.

På grund af visse spændinger angående bibelsyn, sakramentsyn, kirkesyn og vækelsessyn har dele af Luthersk Missionsforenings venner og af Evangelisk Luthersk Missionsforening indtaget en mere afventende og til dels kritisk holdning over for Menighedsfakultetet.

Bestyrelsen agter fortsat at lede arbejdet ud fra det syn, som kommer til udtryk i vedtægternes § 2, som her aftrykkes:

Sammenslutningen bygger på Bibelen og vor kirkes bekendelse og vil virke ud fra det syn på Bibelen, som er Bibels eget, og som altid har været kirkens: den er Guds ord, blevet til under Helligåndens inspiration og ledelse; den er det troværdige vidnesbyrd om Guds store frelsesgerninger i historien, den ufejlbarlige meddelelse af den frelsende sandhed i Gudsåbenbaringen i Jesus Kristus; derfor den absolutte autoritet i alle spørgsmål vedrørende tro og livsførelse, og som sådan norm for kirkens forkyndelse og lære, og dermed også for kirkens præstegdannelse og teologisk forskning. Denne paragraf må ikke ændres i strid med sit indhold.

"GUDSTJENESTEFORNYELSE"

AF PASTOR O. LUND PALLESEN, LYNGBY

ORDET er ikke dækkende for mange af de Forslag og Experimenter som i de senere År har set Dagens Lys. Man burde snarere tale om Gudstjenesteforandring. Sagen gælder nemlig ikke alene Formen, men berører på afgørende Måde også Indholdet.

En Serie Publikationer under Titlen "Orientering om Gudstjenestefornyelse" er udkommet og tilsigter at "uddybe det konkrete arbejde med nye gudstjenesteformer ved at bringe artikler til indføring i de tanker, som ligger bag gudstjenestelivets fornyelse".

Det er naturligt, at sådanne Ting netop omtales i "RE-FORMATIO", og vi skal i dette Nummer omtale Emnet mere principielt for så senere at anmelde forskellige Sider af Sagen.

Arbejdet med nye Gudstjenesteformer er meget moderne; men det er — som Sog-

nepræst H. Hermansen udtrykker det i "Kristeligt Dagblad" (28/5 1973) ikke den kirkevante Menighed, ej heller de "gudstjenestefremmede", som ønsker disse Forandringer; men en Del unge Præster og Theologer, som gerne vil lege lidt med Liturgien ud fra forskellige Motiver for i højere Grad at komme Nutidsmennesker i Møde, fordi man principielt og primært opfatter Gudstjenesten som et Missionsmøde, eller fordi man mere eller mindre bevidst tillige udøver en vis Kritik af den overleverede Kristentros Form og Indhold — eller ligefrem "skammer sig ved Evangeliet" og vil tildanne det efter rådende Samfunds- og Menneskesyn.

Derfor falder man ofte alt for let for Fristelsen til at fylde Formen med Underholdningsstof, der ikke uden videre tåler Gentagelsens Slid — og derfor får Karakter af Eengangsphenomener, der ikke med samme Effekt lader sig gentage — og som efterhånden derfor vil sløve og trætte, idet det er umuligt at fastholde Folk ved vilkårlig og nok så overraskende Variation. Det er nu engang hverken æstetisk Finkultur, socialt Engagement eller Debatindlæg om Øjeblikkets Politik, Mennesker søger Kirken for. Og Profanation af Helligstedet for at lukke Kirken op for Verden vil i Længden vise sig at være en Bjørnetjeneste at gøre for det Folk, man gerne vil vinde; men som dybest set netop søger den Helligdom, man er så ivrig efter at gøre "verdslig". Det turde være den i dårlig Forstand omvendte Verden i et såkaldt "pluralistisk Samfund" — også at gøre Kirken pluralistisk, hvor der netop var Brug for en markant forkyndende "Basilika". Kirken skal vel ikke være et synkretistisk Rum?

Det er blevet moderne i de senere År at sige, at Kirken er til for Verden. Og dette anstrenger man sig for at leve op til teologisk, kristeligt og liturgisk. Mens man tidligere, påvirket af K. Barth, teologisk tog sit Udgangspunkt i 2. Trosartikel om Jesus Kristus og lod Lyset fra denne markere og bestemme Udsagnene i 1. og 3., oplever vi nu en Tidsalder, hvor Skabelse og Genløsning synes at gå i eet, hvor Kirken kun er den Del af Verden, der har fået særligt Lys over almenmenneskelige Vilkår og Jesus den Profet, der særlig tolker Verdensudviklingen i Guds Riges Lys frem mod alle Tings Endemål. Man docerer en såkaldt "Håbets Theologi" og fastlæser Kristendommens Historicitet i en eentydig Filosofi, der ser bort fra den evighedsbestemte Transcendens, som Bestemmelsen "Guds Søn" om et bestemt enkelt, historisk Menneske indebærer. Derfor overspringer man også let den Mellembestemmelse, som den gamle Pagts Menighed og Kirken senere udgør mellem Gud og Verden. Kirken er ikke til kun for at tjene Verden; men den er til for Gud og for at gøre Verden til Kirke. Og "Riget" er stadig ikke af denne Verden — og Helligånden ikke således "sendt til Verden", at den "johannæiske" Kløft mellem Verden og Kirken — mellem Kendskab til Ånden og Uimodtagelighed for Ånden — kan ophæves ved en nyorienteret filosofisk Erkendelse og Theologi.

Man taler ofte letfærdigt nedvurderende om græsk Filosofi og dens Indflydelse på Kirkens Lære og Forkyndelse, som om en israelitisk-jødisk eller en moderne existentialistisk Tilværelsestydning i højere Grad skulde være egnet til at forme og udtrykke evangeliske Sandheder for Lære og Liv — og måske endda autoriseret dertil.

Det er ofte som om, man ikke ved, hvad man har med at gøre, når man arbejder med Gudstjenestereformer. Det er tilmed, som Kristusbekendelsen er blevet flydende og har tabt sin Vægt som formgivende Motiv i Liturgien.

Gudstjenesten — og her i særlig Grad Nadverfejringen, Højmessens — er ikke kun et varieret Udtryk for Evangelieforkyndelse for Verden. At Menigheden repræsenterer Verden over for Gud i Gudstjenesten, er enten Ord for en Banalitet — eller Vrøvl. Og at vi, som det hedder, i Gudstjenesten bringer Verden frem for Gud er en formidabel Anmasselse. Den gudstjenestefejrende Menighed vilde herved i sig selv have fået en kristologisk Funktion, den uden videre ikke kan bære. Endnu er

Kirken som Kristi mystiske Legeme og Hans sakramentale Nærvær i den hellige Nadver ikke blevet identiske – og Hans Inkarnation har ikke automatisk forandret Verden, om end dens Stilling til Gud er blevet en anden. Tendensen til at se Nadveren udelukkende i kontinuerlig Forbindelse med Jesu jordiske Måltidsfællesskab med sine Disciple og videre frem til vore profane Fællesmåltider med Nadverihukommelse rummer en betydelig Fare for Fortoning af det Møde med den levende Frelser, som Kommunionen betyder for Gudsfolket og den enkelte i det. Knæleskammen ved Kommunionsbænken er ikke en intetsigende Rekvisit; men et synligt Udtryk for en stedse væsentlig Side i vor Kristustro, som ikke uden videre kan komme til Orde ved Spisebordet eller andre Former for Forsøg på mere "virkelighedsnær" Nadverfejring.

Kort sagt: Der består i mange af Gudstjenestefornyelsens Forsøg – og navnlig i deres theologiske Forudsætning og Konsekvenser – et kristologisk Kætteri af vidtgående Rækkevidde. Og den Vurdering og Kritik af Forslagene, der i et følgende Nummer vil fremkomme, vil i nogen Grad være bestemt heraf – og ikke kun tilgode den Effekt i Henseende til Spænding og Engagementsmuligheder, som de måtte rumme.

KIRKEN PÅ VANDRING ~ OGSÅ GENNEM PORNOEN

(Foredrag holdt på Christiansborg for "Christiansborgklubben af 1914")

AF PASTOR KNUD CHRISTENSEN, FREDERIKSSUND

DERSOM De, mine damer og herrer, bad det bestyrelsesmedlem af Deres klub, som har bedt mig om at holde foredrag i aften, om en kort karakteristik af min person, måtte han gøre det med følgende ord: "Han er et bette Guds ord fra landet". Jeg er avlet af en bondesøn og en bondedatter, opvokset blandt bønder, opdraget af bønder, og hvad endnu værre er: jeg har aldrig taget afstand derfra. Jeg har f.eks. ikke turdet fortælle mine forældre, at jeg skal holde foredrag for Dem i aften, for deres nervøsitet over, at deres søn skal holde foredrag for så fornem en forsamling, ville uden tvivl smitte af på mig selv. Det er næsten alt for stor en ære i det hele taget at få lov til at lukke munden op for så mange fine og fornemme, og i sådanne omgivelser. Men hvad nytter det, siger bonden, om det hele ser pænt ud, hvis der er huller på strømperne og undertøjet er beskidt. Jeg må ær-

lig indrømme, at De, mine herrer, ved at bede mig om at holde foredrag, kun alt for tydeligt har demonstreret, at De ikke er spor bedre begavet end alle de andre, der ikke færdes i så fornemme omgivelser. I vore dage er man manden, hvis man opfører sig lidt tåbeligt, helst meget tåbeligt. Man behøver ikke at have penge for at blive omtalt i avisen. Hvis man åbenbarer, at man har et intimt forhold til nabens puddel, kommer man i Ekstrabladet, ligegyldig hvem man er. Hvis en præst har extreme politiske synspunkter, kommer han i den kulørte ugepresse. Hvis han fornægter både det ene og det andet i den kristne tro, bliver han interviewet af Kristeligt Dagblad, og biskopperne logrer med halerne: det her lyder spændende, og overalt kalder foreninger og deslige på den slags mænd og kvinder: kom og hold et foredrag for os. Jeg har kendt flere af den slags tåber, der ikke var værd at høre på 10 minutter til ende. Og nu har De altså ladet Dem tage ved næsen af et par billeder i aviserne: en præst der går med et lille kors på en stang i spidsen for et protesttog og nogle misvisende overskrifter. Han må virkelig være spændende. Han må have noget nyt at fortælle os. Han må vide en masse o. s. v. Mine damer og herrer: jeg har intet nyt at fortælle Dem, jeg er ikke særlig spændende, jeg ved ikke særlig meget (min embedseksamen er ikke alt for stor), og inden der er gået ret lang tid, vil halvdelen af Dem sove, resten vil ikke forstå et levende muk af, hvad jeg siger, for De og jeg taler uden tvivl hver sit sprog: De verdens, jeg Himlens. De vantroens, jeg troens. Derfor vil jeg bede Dem om een ting: lad være med at stene mig, når jeg er færdig, for selv om De alle har en stor indflydelse på det danske samfund, og det, går jeg ud fra, holder vi alle meget af, så er De dog ikke så meget værd, at jeg skulle dø for at sige Dem et par sandheder, De lige så godt kunne have hørt andre steder. Til gengæld er De alle så meget værd, at Jesus døde for Deres skyld. Han holder mere af Dem end jeg gør. Jeg ved, at jeg skal holde lige så meget af Dem, som han gør, og for at vise Dem, at jeg i det mindste gerne vil forsøge på det, må jeg gribe til ydre midler, til symbolik, og igen sige til Dem: De er blevet taget grundigt ved næsen, for det er absolut ikke noget nyt, at troende mennesker tager hinanden i hånden og går syngende gennem byens gader. Det har man gjort i 1700 år. Og det var det, vi skulle tale om.

TROEN PÅ GUD ET HISTORISK FÆNOMEN

Ser De, i vore dage er der en ganske bestemt ting, man ikke må være, hvis man er præst, altså hvis man skal forkynde Guds ord, hvis man skal have ansvar for en menighed og for nogle sjæles frelse, hvis man vil have succes og blive til noget inden for kirken, og det er saglig. Et eksempel: nogle få præster og 5000 mennesker på vandring gennem Københavns gader. Det lyder spændende. Vi kalder foredraget: Kirken på vandring. Dersom den kristne kirke ifølge sit væsen hverken er eller kan være på vandring, så er denne titel pjat og De, mine damer og herrer, ført bag lyset til stor skade for Deres sjæls salighed. Så nu kan de første af Dem godt lægge sig til at sove, for nu kommer der en teologisk udredning ført i troens sprog, nemlig den tro der siger, at Gud er en levende person, der har skabt mennesket i sit billede som mand og kvinde, at denne skabelsens Gud har åbenbaret sig for mennesker i historien, d. v. s. troen på Gud er et historisk fænomen på linie med Napoleonskrigene, og sandheden om hans åbenbarelse findes i den hellige skrift, ifølge hvilken Kirken er og må være på vandring på grund af sin synd. Inden Eva spiste af det berømte æble var mennesket ikke på vandring. Det var i Paradisets have, og Gud besøgte det om aftenen, når det blev svalt, men efter syndefaldet bliver det drevet ud af Paradiset med en længsel om det i sit hjerte, og denne længsel har Gud lagt der, fordi han elsker os, og for at vi skal have et organ til at lytte til hans stemme med. Den første der lyttede og svarede var Noa. Han byggede arken og gik ind i den. Den næste var Abraham. Han er den første jøde, i troen er han også de

kristnes stamfader, og med ham begynder vor vandring: til det forjættede land, til Ægypten, tilbage igen, til Babylon, tilbage igen, rundt i hele verden, fra Bethlehem over Nazaret til Jerusalem. Jeg vil ikke komme med en nøjagtig redegørelse for de historiske beretninger om jødefolkets flakken om, blot pege på, at ifølge Ny Testamente var mennesket Jesus fra Nazaret på næsten samme vandring som sit folk. Han var ikke i Babylon, men i Ægypten. Hvorfor han skulle derned, kan jeg ikke give Dem nogen forklaring på. Efter Jesus fortsatte vandringen også. De 12 apostle og Paulus gik på deres fødder rundt i den kendte verden, Thomas nåede til Indien, Paulus muligvis til Spanien. Og apostlenes afløsere traver stadig rundt. Men, kære tilhørere og smukt sovende, jeg vil gerne være saglig over for Dem. Hvad nytter al den snak om traven rundt, hvis det er løgn alt sammen. Hvad nu hvis jødefolket bare er et tilfældigt folk på linie med alle andre, og kirken bare er en tilfældig samling mennesker der mener det samme, og der ingen forbindelse er mellem jødefolket og de kristne? Så var vort emne for i aften kun pjat, og det er det ikke, hvilket jeg vil forsøge at pege på ved nogle bibelcitater.

For det første er mennesket noget ganske særligt. Det er den ypperligste skabning på denne jord. Det bibelske menneskesyn er ganske klart i modsætning til det syn på mennesket, man har i vor moderne kultur. "Og Gud skabte mennesket i sit billede, i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem" og "Da dannede Gud Herren mennesket af agerjordens muld og blæste livsånd i hans næsebor, så at mennesket blev et levende væsen". Af Adams og Evas efterkommere udvalgte Gud sig Abraham og sagde til ham: "Drag ud fra dit land, fra din slægt og din faders hus til det land jeg vil vise dig.... Jeg vil velsigne dem, der velsigner dig, og forbande dem, der forbander dig, i dig skal alle jordens slægter velsignes". Gud sluttede en pagt med Abraham, han og hans efterkommere skulle holde den og "i din sæd skal alle jordens folk velsignes, fordi du adlød mig".

JEG DROG DEM MED KÆRLIGHEDSREB

Gud har aldrig glemt denne pagt og sin kærlighed til Abrahams efterkommere. Efter udfrielsen af Ægypten sagde han (2. Mos.): Jeg er Herren din Gud, som førte dig ud af Ægypten. Du må ikke have andre guder end mig. Herom siger psalmisten (Ps. 147): Han kundgør sit ord for Jakob, sine vedtægter og lovbud for Israel. Så gjorde han ikke mod andre folk; dem kundgør han ingen lovbud. Efter at folket er kommet ind i landet siger profeten (Hos. 4, 1-10): Hør israeliter, Herrens ord, thi Herren går i rette med landets folk. Thi ej er der troskab, ej godhed, ej kender man Gud i landet. Man sværger og lyver, myrder og stjæler, horer, gør indbrud, og blodskyld følger på blodskyld. Derfor sørger landet, og alt, hvad der bor der, sygner, markens dyr og himlens fugle, selv havets fisk svinder bort. Dog skænde man ej, dog revse man ej, når mit folk kun er som dets præster.

At Gud ikke fortryder sin udvælgelse, profeterer Malakias om ved at sige (Mal. 3, 5-10): Thi jeg, Herren, er ikke blevet en anden, men I har ophørt at være Jakobssønner.

Hoseas igen (Hos. 11, 1-7): Jeg fik Israel kær i hans ungdom, fra Ægypten kaldte jeg min søn. Jo mer jeg kaldte dem, des mere fjernede de sig fra mig, de ofrede til Ba'alerne, tænder for billedernes offerild. Jeg lærte dog Efraim at gå og tog ham på armen, de vidste ej det var mig der lærte dem. Jeg drog dem med menneskesnore, med kærlighedsreb, jeg var dem som den der løfter et åg over kæben, jeg bøjede mig ned til ham og rakte ham føde.

Og endelig Jeremias (Jer. 2, 1-9): Så siger Herren: Jeg mindes din kærlighed som ung, din elskov som brud, at du fulgte mig i ørkenen, et land, hvor der ikke sås. Israel var helliget Herren, hans førstegrøde.

Jødefolket har altid og med rette betragtet sig selv som noget ganske særligt i

Skaberens øjne, og til dette folk hørte mennesket Jesus fra Nazaret, Guds enbårne Søn. Både Lukas og Mattæus bringer Jesu slægtstavle. Efter kødet er han Davids søn. Ingen i hans samtid tvivlede på, at han var jøde, ja, gad vide, om han var blevet korsfæstet, dersom han ikke var jøde. Allerede i hans samtid så mange i ham forjættelsens opfyldelse. Under intoget i Jerusalem hylder de ham med salmens ord: Hosianna, Davids søn, velsignet være han som kommer i Herrens navn. Hosianna i det højeste. Og det skete, for at profetien hos Esajas og Zakarias skulle gå i opfyldelse: Sig til Zions datter: se, din konge kommer til dig, sagtmødt og ridende på et æsel og på et trædyrs føl. Jesus er den Messias, om hvem der er profeteret. Set med den saglige teologis øjne er der slet ingen tvivl om, at der går en direkte linie fra Abraham til mennesket Jesus fra Nazaret, og at Jesus vedkender sig denne linie, selv om han kan sige om sig selv: før Abraham blev til, er Jeg (Johs. 8, 58). Jeg vil med dette pege på skriftens vidnesbyrd om Jesus, at han er Guds Søn. Både Mattæus og Lukas fortæller os, at Jesus er undfanget ved Helligånden, altså ved Guds direkte indgriben, uden at gøre brug af en "jordisk" mand. Derfor må Gud og Helligånden være et hankønsvæsen, thi Jomfru Maria var en kvinde. Da Jesus var blevet døbt af Johannes Døber, lød en røst fra Himlen: "Du er min søn den elskede, i dig har jeg velbehag". Allerede som 12-årig siger Jesus, at han bør være i sin Faders hus, og senere siger han: Jeg og Faderen vi er eet. Der er mange kloge folk, der skriver endnu klogere bøger om Jesu selvforståelse og om de første menigheders syn på ham, og det er udmærket alt sammen, men hvis man holder sig til skriften, er der slet ingen tvivl. Jesus er den om hvem profeterne vidnede, han er Messias, Guds Søn. Prøv bare at læse Johannesevangeliet.

BLIV I MIG

Hermed er vi nået til et vigtigt punkt i hele min udredning om Kirken på vandring. Dersom De er et menneske, der er genfødt ved vand og Helligånden i den treenige Guds navn, så tilhører De ham, der har al magt i Himlen og på jorden, så er De et lem på hans legeme. Jesus taler til sine disciple og gennem dem til os, om det meget nære familieskab med ham. "Bliv i mig, så bliver jeg også i jer. Ligesom grenen ikke kan bære frugt af sig selv, men kun hvis den bliver på vintræet, således kan I heller ikke, uden I bliver i mig. Jeg er vintræet, I er grenene.... thi skilt fra mig kan I slet intet gøre. Jesus kalder sig selv for verdens Herre og dermed også apostlenes. Jvf. dåbsbefalingen. Han udsteder sine ordrer og siger bebrejdende: Hvorfor kalder I mig Herre, Herre, når I ikke gør, hvad jeg siger (Luk. 6, 46). Han sender sin Helligånd, så vi kan forstå det: Ingen kan sige Jesus er Herre, uden ved Helligånden (1. Kor. 12, 3). Jesus er Kirkens hoved, og alle kristne er lemmer på hans krop. Kirkens hoved er i Himlen ved Guds højre side, og De kan da nok forstå, at en krop altid må søge frem til sit hoved, thi ellers dør den, den bliver uden impulser, den bliver enten slap eller stiv, og det morsomme er egentlig, at hvis der er noget, der er i den kristne kirke, så er det bevægelse. Præsten går frem til alteret, menigheden går frem for at få næring af det brød, der kommer ned fra Himlen, det unge elskende par går frem til brudeskamlen for at modtage Guds velsignelse til deres kødelige forening, og de troende bærer deres små til døbefonten. Vi enten bærer vore døde til graven eller går frem til deres kister på krematoriet, og vi siger: af jorden skal du igen opstå. Thi ligesom vi har mange lemmer på eet legeme, men lemmerne ikke alle har samme hverv, således udgør vi mange eet legeme i Kristus, men hver for sig er vi hverandres lemmer (Rom. 12). Thi med een Ånd blev vi alle døbt til at være eet legeme (1. Kor. 12, 13). Og I er nu Kristi legeme og hver for sig hans lemmer (1. Kor. 12, 27). Derfor begærer den Kristne Kirke kun eet: at være sammen med sin Herre og tjene ham. Den søger han stadig, og han kommer til den, men, og nu kommer det spændende, nu skal vi have retiradeudtryk-

kene frem, nu skal vi til at tale om pornografi, om Satan i egen høje person. Jesus siger om ham, at der ikke er sandhed i ham, og at han kun ønsker, vi mennesker skal dø. Jesus siger også om sig selv, at han er vejen og sandheden og livet. Det ved Satan, derfor gør han alt hvad han kan for at fjerne os fra Jesus, og et middel dertil er pornografien. For at "bevise" dette må jeg pege på et par ting i den hellige skrift.

SATAN ER IKKE DUM

Gud har skabt mennesket i sit billede som mand og kvinde. Altså i forholdet mellem en mand og en kvinde er der en afglans af Guds væsen. I kærlighedsakten, i samlejet mellem en mand og en kvinde er der en skabelsens afglans af Guds væsen, og den var der inden syndefaldet: bliv frugtbare og mangfoldige og opfyld jorden. Derfor forlader en mand sin far og mor og holder sig til sin hustru, og de to bliver eet kød. Og de var begge nøgne, både Adam og hans hustru, men de bluedes ikke. — Satan er da ikke dum. Hvis han kan blande sig i det, der er livets kerne og Gud-billedlighedens største og smukkeste afglans, så gør han det naturligvis, og han har gjort det. Efter syndefaldet bliver det seksuelle noget, de skammer sig over, og som fjerner mennesker fra Gud. I hele den hellige skrift spiller derfor det seksuelle en enorm stor rolle på både godt og ondt, og det er usaglig teologi, når man vil gøre den kristne Kirke til et væsen uden seksuelle følelser, og når man bebrejder den, at den er snerpet. Det må den simpelthen være, fordi den kender det seksuelles skønhed og ved, at Satan kun kommer, hvor der er noget at hente. Gud har skabt os som kønsvæsener, og han har en mening dermed. Da Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, brugte han Jomfru Marias køn, hendes moderliv, ja, Jomfru Maria er et billede på den kristne Kirke, der åbner sig fuldstændig for Guds kærlighed. Både jødefolket og den kristne Kirke er hunkønsvæsener. Jeg har peget på det i citater fra profetierne. Jesus kalder sig selv for brudgommen, Kirken er hans brud. Jeg bliver nødt til at læse et lidt længere stykke for Dem, Efes. 5, 22-32 (læs det selv!)

KUN FORVIRRING HVOR SATAN BLANDER SIG

Den kristne Kirke er godt på vej til at svigte den verden, den er sat til at tjene, og det gør den bl. a. ved ikke at tale sandt bibelsk om det seksuelle, hvorved den giver Satan lejlighed til at fordreje Guds ypperligste skabelse til pornografi med ulykke og død til følge, og hvis De lægger mærke til det, vil De se, at slutresultatet er det samme overalt i den kristne verden, selv om rækkefølgen er lidt forskellig. Herhjemme så nogenlunde følgende: ringeagt for ægteskabet (præsten holdt en morsom tale, da den store komiker blev gift for 5. gang med en kvinde han havde levet sammen med i 7 år. Parrets søn var brudesvend). Kvindelige præster, thi Gud har aldrig haft nogen mening med, at vi er skabte som kønsvæsener. Pornografi; af med bukserne, ikke sandt, og samtidig hermed kravet om fri abort. Først må Jomfru Marias medsøster sprede ben for mandens vellyst, dernæst for lægens støvsuger, og Satan gnider sig i hænderne: det kom der intet liv ud af, hvorimod Gud siger: Thi jeg har ikke lyst til nogens død, lyder det fra den Herre Herren.

Nu bevæger jeg mig ud på nogle dybder, hvor jeg sandsynligvis ikke kan bunde, men det får være. Jeg har mere end antydnet, at Gud har skabt os som seksuelle væsener, ja at selve den seksuelle akt mellem en mand og en kvinde i ægteskabet er en afglans af noget smukt i Himlen. Men Gud har også skabt os som religiøse væsener, og Satan er godt på vej til at blande sig i begge dele, thi når det religiøse bliver afsporet, er det nøjagtig lige så farligt, som når det seksuelle bliver det. Vejen og Sandheden og Livet. Hvor Satan blander sig, er der ingen sandhed, kun forvirring, og mennesker kan ikke gå i fællesskab, heller ikke med deres ufødte børn. Der er uden tvivl mange der bedre end jeg ville kunne fortælle Dem om det religiøse, når

det bliver til vanvid, og om det seksuelle, når det bliver til en besættelse. Jeg er tvungen til nu at være meget subjektiv. Jeg har set en pornofilm, jeg har også set et par hæfter, men jeg har ikke været til Live-Show. Men jeg ved nok til at kunne sige, at der er noget besættende ved den rendyrkede porno, noget der drager, et billede eller en situation man kan se flere dage for sig. En af mine kollegaer har skrevet om, at han har det på samme måde. Med det kendskab jeg har til den hellige skrift og til Kirkens liv er der for mig slet ingen tvivl om, at pornografien fjerner mig fra den levende Gud. Den gør mig selv til verdens centrum, og dermed fratager den mig kærligheden.

TRÆT — MEN GLAD — AF AT BÆRE JESU KORS

En afslutning: "Et protesttog af kristne på vandring gennem byens gader. Man protesterede mod byens pornobutikker". Intet er blevet beskrevet mere fejlagtig end dette "protesttog" jeg gik i spidsen for. Thi en kristen begynder aldrig noget med

Afsluttes næste side ➡

RETRÆTE I KOLLUND

I GEN i år har Mariadøtrene i Kollund tilbudt at danne rammen om retræte i deres hjem, Mariagården i Kollund. Retræten er berammet til dagene søndag den 16. til onsdag den 19. september. Retræten er dage, hvor vi kun er optaget af at være stille for Gud, lytte til hans ord og tilbede ham. Den omfatter daglig messe, tidebønner og meditationer, ind imellem bliver der rigelig tid til hvile, læsning og færden i det fri. En retræte kan være en meget stor og velsignet gave, som alle kristne sikkert trænger meget til.

Retræten begynder med aftensmåltid søndag den 16. september kl. 18 og slutter med middagsmåltid onsdag den 19. kl. 12. Der medbringes bibel, salmebog og Dansk Tidebog. Alle indkvarteres på enkeltværelser. Man medbringer selv sengelinned. Retræten vil formentlig koste kr. 100. Tilmelding sker til undertegnede senest lørdag den 8. september.

Johs. M. Nielsen
sognepræst i Tårnby
Englandsvej 330
2770 Kastrup
Tlf. (01) 50 01 14

KIRKEDAGE 1973

afholdes i dagene 1.-3. september i Hyllested ved Ebeltoft. Program og oplysninger vil blive udsendt snarest.

en protest. En protest er i sit væsen negativ, en kristen er i sit væsen altid positiv. Vi gik der ikke for at sige nej til pornoen, men for at sige ja til Jesus. Det var derfor vi gik med et kors. Sejrens symbol, midt i en verden, som Gud elsker så meget, at han gav den sin Søn, den enbårne. Dersom det negative havde været formålet med vor march, så havde der ikke været så mange. Til gengæld havde aviserne, inclusive Kristeligt Dagblad, nok skrevet lidt mere positivt om det.

Man bliver træt af at bære Jesu kors, selv om det kun var et lille et, men glad tillige. Da vi kom til Kongens Nytorv, hørte jeg langt bagude folk synge Halleluja, og på intet tidspunkt var jeg bange, heller ikke for dem der sad tværs over gaden midt på Strøget. Der var en der passede på os, og jeg ved, det er sandt, at den kristne Kirke er på vandring, at den ikke er blind for noget af det, den møder på sin vej, heller ikke pornoen, og jeg ved, at den aldrig taber sit mål af sigte.

RE - F O R M A T I O nr. 3 juli 1973 16. årgang,

Knud Andersen: I denne skønne sommertid	42
H. C. Christensen: Kommentar: De skriftkloge anklager atter Jesus	43
C. B. Hansen: Bangkok i Focus	44
Olav Fog: Højkerligheden - katolsk og økumenisk (Virring-konventet 1973)..	46
Jørgen Glenthøj: Tale ved præstedemonstrationen 24. 5. 1973	49
Poul Ulstdal: Den tomme skal	50
Hans Olav Okkels: Menighedsfakultetet	54
O. Lund Pallesen: "Gudstjenestefornyelse"	56
Knud Christensen: Kirken på vandring - også gennem pornoen	58
Meddelelser: Retræte i Kollund. - Kirkedage 1973	63

RE - F O R M A T I O udsendes af en kreds af præster i den danske kirke.
Redaktør (ansvarshavende): Sognepræst H. C. Christensen, Agri, 8420 Knebel.
Telefon: (06) 36 55 39.

I redaktionen iøvrigt: Pastor C. B. Hansen, Elmesvinget 14, 9000 Ålborg; sognepræst Sigurd Mejndor, Hyllested, 8400 Ebeltoft; pastor O. Lund Pallesen, Rustenborgvej 5, 2800 Lyngby; sognepræst Børge Riisgaard, 7673 Harboør; sognepræst Poul Ulstdal, 6893 Hemmet.

Ekspedition: RE - F O R M A T I O ved overlærer Knud Nørholm, Emdrupvej 37, 2100 København Ø. Postgiro 8 81 42. Telefon: (01-68) Ryvang 2971 y.

Bladet kommer i ca. 6 numre årligt og koster 20 kr. - for studerende 15 kr.

Grafik: Knud Nørholm - Sats: Anders Studsgård på IBM Bold Face.

Tryk: Dirksen & Junker, Løsning

R E S E R V E R E T P O S T V Æ S E N E T

3600 FREDERIKSSUND
KIRKEGADE 9
KNUD CHRISTENSEN
170 HR PASTOR